Percepties van jonge vrouwen over hormonale anticonceptie en de rol van de huisarts bij anticonceptiegebruik

Haio: LOCCUFIER Ellen , U.G.
Promotor: DECAT Peter , U.G.
Praktijkopleider: Camerlynck Edward , DE WILDE Bieke , DEPUYDT Catheline , DEVRIESE Dieter , GALMART Ann , VAN GREMBERGEN David

Context: Anticonceptie en de hormonen hierin zijn de laatste tijd veel besproken onderwerpen, zowel in de huisartsenpraktijk als in de algemene bevolking en de media. De klassieke combinatiepil blijft de meest gebruikte methode in België, maar er wordt de laatste jaren een trend gezien waarbij alternatieven, zoals het spiraaltje, in opmars zijn. In wetenschappelijk onderzoek komt echter de beleving van de patiënt zelden aan bod, zeker in België is hier nog maar weinig onderzoek naar verricht.

Onderzoeksvraag: In dit onderzoek wordt er gefocust op twee grote onderwerpen. Enerzijds worden percepties bij jonge vrouwen rond hormonale anticonceptie geëxploreerd en op zoek gegaan naar beweegredenen voor hun keuzes. Wat maakt dat ze niet kiezen of afstappen van hormonale anticonceptie? Wat zijn de bezorgdheden en wat zijn de vragen waarmee ze zitten in verband met de hormonen? Wat is de invloed van hun omgeving en de media? Daarnaast wordt er onderzocht hoe de vrouwen de rol van de huisarts in dit geheel ervaren en wordt er getracht enkele aanbevelingen voor de praktijk op te stellen.

Methode: Het betreft een kwalitatief onderzoek waarbij de gegevensverzameling gebeurde aan de hand van persoonlijke diepte-interviews met gezonde vrouwen tussen 16 en 25 jaar. Voorafgaand aan deze interviews werd een oriënterend literatuuronderzoek uitgevoerd, wat leidde tot een richtvragenlijst. De deelneemsters werden gerekruteerd via doelgerichte sampling. Hierbij zijn patiënten gericht aangesproken op basis van voorgeschiedenis van anticonceptiegebruik en aangegeven percepties in de consultaties. De opgenomen interviews werden verwerkt tot een transcript en geanalyseerd in het NVivo softwareprogramma.

Resultaten: In totaal werden 14 interviews afgenomen waarbij er via exploratie naar de percepties verschillende onderwerpen zijn besproken. De hoofdthema's waren: anticonceptie doorheen het leven, bijwerkingen, hormonen in anticonceptie, informatiebronnen, reden start en stop anticonceptie, rol van de huisarts en rol van de omgeving. Vaak voorkomende percepties over hormonen in onze populatie waren het effect op de normale biologie en bezorgdheden rond het lichaamsvreemde, synthetische aspect. Uit de interviews bleek ook dat de omgeving een belangrijke invloed heeft op de gedachtegang rond hormonen in anticonceptie, zo wordt er veel waarde gehecht aan de ervaringen van vriendinnen en moeders. De huisarts is vaak het eerste aanspreekpunt omtrent anticonceptie. Vrouwen hechten waarde aan een open laagdrempelig gesprek waarbij de patiënt gehoord wordt en ingespeeld wordt op hun angsten en bezorgheden. Informatie verstrekken omtrent de verschillende opties, correct gebruik en bijwerkingen is essentieel.

Conclusie: Het overkoepelende gevoel bij hormonale anticonceptie en de keuzes hierover zijn niet eenvoudig en worden multifactorieel bepaald. De hormonen in anticonceptie brengen verschillende bezorgdheden met zich mee bij jonge vrouwen. De omgeving en de media hebben hier een grote invloed op. Als huisarts is het dan ook belangrijk om in consulten gerelateerd aan anticonceptie de bezorgdheden, vragen en gedachten van de patiënten te bespreken en hierover voldoende en juiste informatie te verstrekken.